

bolic, confusió, revoltillo», registrat per MGadea, *Dicc*, fàcil alteració de **Salgo(-a)margo* en un sentit com 'escabets' (potser mossarabisme?)

Salí adj.; substantivat per a la 'gabella de la sal' «affranquiment que l senyor En Jacme, rey de Mall, fe del *salí* e dels boatges», en el Cartoral de Vilafranca de Conflent (a. 1324), fº 15v, trad. de l'original ll de 1303: «ordinamus *salinarum* seu gabellam salis in --- teris nostris»; crec que ja és el mateix en un doc ross. de 1309 (RLR VIII, 61). Avui designa una mata de terres salobres (cf. supra *salat*): «era ple de *selis*», Clairà, d'on el nom de la partida *Els Salusos*, a Canet (1960). Hi ha també el *salí bord*, en el Maestrat en veig mates junt amb *gavarneres*, a Cincorres, i hi ha una partida *El Salí-border* a Portell de Morella² *Assalinar-se*

Salina: l'InuLC cita «*salinas* et matroces» i «et *salinas* et *salinars*» en un de 1189 de «*salines*, hon se ajusta la sal», Busa-N.; «--- cosa adobada ab sal: *salsamentum*; les *salines*: *salinae*, -arum; lo qui ven o fa sal ---», OPou (*TbPu*, 198). *Salinar* colle. 1189 (supra); llatinitzat «in meo *salinario* de Caneto» a 1227 (en una forma que no sabem si pressuposa allò mateix o *salmer*), InuLC.

Salmer [fi S. XIII, *CostTort*] «*salmer*: qui fa sal, *salinator*», Busa-N., 1507; a Gerri de la Sal: «l'home que cuida de fer la sal, arregar-la etc.» (DAG). N'hi hagué una variant amb síncope normal de la medial, que tingué més llarga vida a França: oc. ant. *salmer*, fr. *saunier* («marchand de sel; salière», recordem Lons-le-Saunier); també existí, si bé aviat antiquat, en cast. arcaic *salmero* (aa. 1117, 1171) i en cat *salner*, que en el S. XIII es devia dir dels treballadors de la muntanya de sal de Cardona, i per això se l'aplica Cerverí de Girona, el trobador dels Vescomtes cardonins: «pus soy *salners*», «per ço car soy *salners*», per més que Ugolini i successors llegiren malament *saluers* en el ms. únic (34, v. 7, 45; cf. els comentaris vacil·lants o erronis de Jeanroy, *ARom*. xxiii, 18; Kolsen, *Beitrag z. altprov. Lyrik, Bibl. d. ARom* 1939; etc.).

Salinera 'caixeta de sal de cuina' [1585, 1674, DAG; BDC xx, 246]: nom que encara donen a un saler de fusta a Benasc (1965); en altres punts, però, de Ribagorça, designa les pedres o saleres per al bestiar a muntanya: Les *Salineras del Collà*, dalt d'una serra, a Miralles, prop de Liastarri i Sopeira, en la Muntanya de Sant Gervàs (1957). *Salinaire*. *Salinet* *Salinitat* *Salinós*

CPT: *Salinòmetre*.

Salons m. pl. 'trossos pelats de terra blanca a l'entrada del bosc': «fins a aquells *salons*», «hi veu uns *salons*?» oit a dues masies muntanyenques de Mieres, 1960; el *salís* 'mena de terra' Gósol 1964; 'roca marga de coloració blavenca o agrisada i que s'esmicola per efecte de l'aire' Banyoles (AlcM): potser de *SALĪ-TIONE 'acció de *salire* (o sigui *salat*)', per l'aspecte blanquinós. *Sallagó* 'argila' Tamarit de Ll. (AlcM) pot resultar del mateix (combinació de *salró amb **sale(a)-gó*); cf. a-arag. *salagón* 'terreno de margas' (Alvar, *Habla del Campo de Jaca*, s. v.), que no crec que sigui

incompatible ni amb l'etimologia SAL (amb una sufixació diferent) ni potser amb aquella derivació específica. En tot cas, el sentit és massa diferent del de *salutó* per relligar-los.

*Salitge (que modernament hauria estat *salitja) degué designar el salanc, salobre, o efluència salina formada damunt les pedres (sufix ll. -IGO, -IGINIS, el mateix de *prui(t)ja*, *rautja*, *calitja* etc.): «la cura contra les crebaces e ronya: 5 onzes de *salitge*, 3 oz. de verdet e 1 de orpiment. tot açò sia be pulveritzat ---» c. 1400 (Manescalha del P. Batllori, *AORBB* v, 215); d'aquí el nom del llogaret selvatà de *Salitja* (escrit *Salig(i)ja*, *Sel-*, en mitja dotzena de docs de 1019-1279, aplegats en el Nom. d'Alsina (nom que no pot tenir res a veure amb *SALIX* 'salze' a desgrat de la silvestre morfologia i fonètica d'AlcM). El mateix mot s'ha usat en b. ll. en tractats tècnics, d'on el derivat *saliginós* [«de la naturalesa de la sal», *SLitCosta*] *Saloya de la terra* «salabror» que reporta amb dubte el DAG podria estar mal llegit per *salrya* (= *-rya*), per bé que AlcM diu que existeix a Gna. com a cognom.

Salobre [1371, JMarc]³ explícitament com adj. en Busa-N. «*salobre* cosa: amarus»; Eiximenis li dona ja el valor substantiu «capa de sal per evaporació, efluència salina» (AlcM).⁴ «tota cosa freda o calda e secca, seccada a la faç del cel, ret *salobre* a la fi», *Dotzèn* (DAG); però l'acc. comuna és com a substantiu: «Noguera per Als, / tot joguínos; / Garona per Aran / tot rondinant. / --- / lo Garona, mal paysà, / du a la França la riquesa / que en Espanya atesorà; / y, de fonts veyent-nos pobres, / a l'Atlàntic du ses sobres, / mentre poques y *salobres* / l'altre'n du al Mediterrà», *Canigó* VII, v. 194. «Esborra del meu cor amb tos petons / l'angúnia i els turments que sempre em dons / --- / Hi ha petons / que són com l'aigua *salobre*: / com més me'n dons, / la set més forta se m'obre», Coromines (versió de les cançons de Rudaguí, *Petit Divan Català*, O. C., 1394).

Mot comú només amb el mossàrab *šalūbra* adj. f. (doc. de 1176);⁵ cast. *salobre* adj. [1495 Nebr, i el colle. *Salobral* Madrid, 1219] i port. *salobro* [mj segle XVI, Moraes], i acompanyat de *salabrós* i *salabror* (infra) en català, mentre que el provençal no coneix més que *salabrous* 'salabrós' i *salabrun* «goût salé, émanation saline».⁶ La formació d'aquest mot és bastant incerta, puix que no existeix un sufix -obre (cf. tanmateix a CANALOBRE i *Top Hesp.* I, 372-4). Se n'han proposat tres explicacions, entre les quals és difícil de triar: 1.º que *salabrós* resulti d'un encreuament de *salat* amb *sabrós* 'saborós'⁷ (punt de vista que recolzaria en el fet que la llengua d'oc només posseeix *salabrous*), i que d'una forma assimilada *salabrós* (que ha usat algun mall, AlcM) es vagi extraure secundàriament *salobre* (així M-L, *REW*, 7521); per a la qual cosa caldria admetre que *salabrós* de primer es vagi aplicar al menjar que no és fat, i solament més tard al fort de sal.

2.º Que vingui de SALEBRŌSUS 'aspere, rude, grofol·lut' (derivat de SALEBRA 'fotja, sot', 'grop o ressalt en terra', mot rar en romànic, *REW*, 7527), d'on, amb as-